

**Анотація на вибірккову навчальну дисципліну
«Інтелектуальна власність в освіті»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*
Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*
Спеціальність *012 Дошкільна освіта*
Освітньо-професійна програма *Дошкільна освіта*
Кількість кредитів – *3*
Рік підготовки – *1, семестр – 2*
Компонент освітньої програми: *вибірковий*
Мова викладання: *українська*

Викладач: Попадич Олена Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент; e-mail: olena.popadych@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Успішний розвиток будь-якої держави в сучасних умовах неможливий без належної інтелектуалізації суспільно-корисної діяльності. Інтелектуальна, творча діяльність визначає зміст і напрями розвитку України. Питання всебічної охорони інтелектуальних продуктів у освіті на сьогоднішній день залишається відкритим. Проблема правової охорони навчального, методичного, наукового забезпечення, захисту проєктів у науково-дослідній сфері та дотримання академічної доброчесності в освіті є одним із найважливіших напрямків стратегії розвитку України. Інтелектуальна власність відіграє важливу роль у комерційній, виробничій, підприємницькій, зовнішньоекономічній діяльності підприємств і організацій та в освітній сфері. Уведені в господарській обіг такі об'єкти інтелектуальної власності, як винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів та послуг, комп'ютерні програми, бази даних, твори науки, літератури, мистецтва тощо не лише приносять прибутки, але й значно підвищують конкурентоспроможність вітчизняних суб'єктів господарювання на світовому ринку. Відповідно питання правової охорони та використання інтелектуальної власності залишаються актуальними в діяльності суб'єктів господарювання. Таким чином, виникає потреба у кваліфікованих кадрах, які розуміють сутність інтелектуальної власності загалом та її особливості у дошкільній освіті зокрема, а також володіють знаннями та навичками стосовно правового механізму захисту прав інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність в освіті» є формування в здобувачів освіти комплексу теоретичних знань із питань інтелектуальної власності; опанування основних теоретико-методологічних категорій інтелектуальної власності в освітній сфері; формування навичок практичного застосування здобутих знань та набутих навичок самостійного розв'язання проблем щодо реалізації норм законодавства з інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти, знань щодо нормативно-правового забезпечення проєктної діяльності в закладі дошкільної освіти; формування академічної культури та нетолерантного ставлення до проявів академічного шахрайства; формування ефективної мотивації до самоосвіти та розвитку, здатності до критичного мислення і перевірки фактів; формування знань щодо використання та захисту інтелектуальної власності в полікультурному середовищі.

Завдання курсу «Інтелектуальна власність в освіті»: ознайомлення здобувачів освіти з компонентною та організаційною структурами системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні; формування комплексу знань щодо процедур набуття прав інтелектуальної власності, їх реалізації та захисту в закладі дошкільної освіти; розуміння сутності академічної доброчесності та нечесності, окреслення шляхів і способів підвищення академічної культури; набуття правових компетентностей, що дозволяють розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх у освітнє середовище закладу освіти; виявлення аналітичних, критичних і творчих здібностей студентів; формування комплексу знань щодо правового використання сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій у закладі дошкільної освіти; набуття правових компетентностей, що дозволяють захищати інтелектуальний продукт у полікультурному середовищі.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність в освіті» магістри будуть орієнтуватися у загальних положеннях про інтелектуальну власність, авторському праві та суміжних правах, праві промислової власності, патентному праві, набутті права на об'єкти інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти, в розпорядженні правами інтелектуальної власності, захисті прав інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти, в інтелектуальній власності на наукове відкриття, раціоналізаторську пропозицію, комерційну таємницю, в інтелектуальній власності в сфері інноваційної діяльності, проблемі розвитку відносин інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти, в академічній доброчесності та її порушенні, в актуальних проблемах та тенденціях розвитку інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти, в інноваційній діяльності та трансфері технологій в освіті.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні поняття системи правової охорони інтелектуальної власності; норми законодавства України про інтелектуальну власність; суть і природу об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності; інституційну структуру системи охорони прав інтелектуальної власності в освіті; види правопорушень у сфері права інтелектуальної власності; способи захисту прав інтелектуальної власності в разі їх порушення в освіті; захист від неправомірних посягань на проєкт, програму; основні прояви академічної нечесності та шляхи її подолання; види плагіату та способи його виявлення; способи захисту інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти; **уміти:** визначати результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, що підлягають охороні права інтелектуальної власності; з'ясувати, до якої категорії об'єктів права інтелектуальної власності належить той чи інший об'єкт; захищати свої права в разі їх порушення; виявляти наявність порушення прав інтелектуальної власності, зокрема таких, як плагіат (академічний плагіат), піратство тощо; компетентно застосовувати правові норми національного та міжнародного законодавства з питань інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти; успішно самостійно вирішувати юридичні завдання та ситуації з питань інтелектуальної власності в закладі дошкільної освіти; обирати належний спосіб захисту порушених прав інтелектуальної власності в освіті; чинити протидію девіантній суспільній практиці; виявляти плагіат і захищати свою та чужу інтелектуальну власність; використовувати правові технології в процесі створення

проєкту, програми; захищати інтелектуальний продукт у полікультурному середовищі.

Література

Основна література

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник. Київ: Знання, 2006. 431 с.
2. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 278 с.
3. Драпак Г. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник. 2-ге вид., випр. Київ: Кондор, 2007. 156 с.
4. Дроб'язко В.С. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.
5. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / під ред. В. П. Мартинюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 360 с.
6. Мікульонюк І.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. 3-тє вид. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 242 с.
7. Попадич О. О. Інтелектуальна власність в освіті. Навчально-методичні рекомендації. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 27 с.
8. Цивільне право: підручник: у 2 т. / за ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. – 2-ге вид., переробл. та допов. Т. 1. Харків: Право, 2014. 656 с.

Додаткова

1. Кохановська О. В. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні. *Право України*. 2011. № 5. С. 52–59.
2. Кузнецова Н. С. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Право України*. 2011. № 3. С. 21–29.
3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: монографія / за заг. ред. В. В. Луця. Тернопіль: Підруч. і посіб., 2007. 256 с.

Законодавство України про інтелектуальну власність

1. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 14.07.2021).
2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ : станом на 14 жовтня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 14.07.2021).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213-330) : Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-Х : станом на 1 липня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10> (дата звернення: 14.07.2021).
4. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-ІV : станом на 1 липня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 14.07.2021).

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року : Конвенція Орг. об'єдн. націй з питань освіти, науки та культури від 06.09.1952 р. : станом на 23 грудня 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052 (дата звернення: 14.07.2021).
2. ДП «Українське агентство з авторських і суміжних прав». URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/31025266> (дата звернення: 14.07.2021).
3. ДП «Український інститут інтелектуальної власності». URL:

<http://www.ukrpatent.org/> (дата звернення: 14.07.2021).

4. Положення про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>. (дата звернення: 14.07.2021)

5. Правила внутрішнього розпорядку Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>. (дата звернення: 14.07.2021).

6. Етичний кодекс ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>. (дата звернення: 14.07.2021).

7. Положення про комісію з питань академічної доброчесності та етики ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26837>. (дата звернення: 14.07.2021).

8. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>. (дата звернення: 14.07.2021).

9. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>. (дата звернення: 14.07.2021).

10. Сайт електронного навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/> (дата звернення: 14.07.2021).